

De verdwenen zoon

DROR MISHANI DE VERDWENEN ZOON

AVRAHAM AVRAHAM, DE EERSTE ZAAK

Vertaald door Ruben Verhasselt

De Bezige Bij Antwerpen

Voor Martha

‘Hoe hadden ze elkaar ontmoet?
Bij toeval, zoals iedereen.’

DENIS DIDEROT, *Jacques le fataliste et son maître*

DEEL

I

Tegenover hem zat een moeder. Alweer een.

Hij had al twee moeders gehad tijdens zijn dienst. De eerste, mooi en te jong, droeg een strak wit T-shirtje en had prachtige sleutelbeenderen. Ze klaagde dat haar zoon buiten het schoolplein was geslagen, en hij luisterde geduldig en verzekerde haar dat haar aanklacht serieus zou worden behandeld. De tweede eiste dat de politie speurders zou uitsuren om haar dochter te schaduw en zo te achterhalen waarom ze fluisterde aan de telefoon en 's nachts haar slaapkamerdeur op slot draaide.

Alle afgelopen diensten waren er zulke klachten binnengekomen. Vorige week had een vrouw geklaagd dat haar schoonmoeder een vloek over haar had uitgesproken. Hij was ervan overtuigd dat de dienstdoende baliemedewerkers op straat mensen staande hielden met het verzoek belachelijke klachten in te dienen om hem voor gek te zetten. Tijdens diensten van andere rechercheurs kwamen zulke klachten niet binnen.

Het was tien over zes, en als de kamer van Avraham Avraham een raam had gehad, had hij gezien dat het buiten al begon te donkeren. Hij wist wat hij onderweg naar huis voor zijn avondeten zou kopen en wat hij op de televisie zou bekijken onder het eten. Maar eerst moest hij de derde moeder geruststellen. Hij staaarde naar het computerscherm. Hij wachtte op het juiste moment.

En toen vroeg hij: 'Weet u waarom er in het Hebreeuws geen detectives worden geschreven?'

'Wat?'

‘Waarom zijn er geen detectiveromans? Waarom worden in Israël geen boeken geschreven als die van Agatha Christie of *Mannen die vrouwen baten*?’

‘Ik ben niet zo thuis in boeken.’

‘Dan zal ik het u zeggen. Omdat zulke misdaden hier niet voorkomen. Wij hebben hier geen seriemoordenaars, geen ontvoeringen, nauwelijks aanranders die zich op straat aan vrouwen vergrijpen. Als er bij ons een misdaad wordt gepleegd, is het meestal de buurman, de oom, de grootvader, en is er geen ingewikkeld onderzoek nodig om vast te stellen wie het gedaan heeft en het mysterie op te lossen. We hebben hier gewoon geen mysteries. De juiste verklaring is altijd de eenvoudigste. Wat ik u probeer te zeggen is: de kans dat uw zoon iets is overkomen lijkt me heel klein, en ik zeg dat niet om u gerust te stellen. Het is een kwestie van statistiek, en er zijn helemaal geen verontrustende tekenen die erop wijzen dat zijn geval anders is. Hij komt over een uurtje of over drie uur thuis, uiterlijk morgenochtend, daar steek ik mijn hand voor in het vuur. Het punt is dat ik, als ik nu zou vaststellen dat de verdwijning van uw zoon onmiddellijke actie vereist, op dit moment agenten de straat op zou moeten sturen om hem te zoeken. Zo is de procedure. En ik zeg u uit ervaring dat er een kans bestaat dat we hem aantreffen in een situatie waarin u niet wilt dat we hem aantreffen. Wat doe ik als we hem met een joint vinden? Veel keus heb ik dan niet, ik moet er een zaak van maken. Daarom denk ik dat het geen zin heeft nu te beginnen met zoeken, tenzij uw intuïtie u influistert dat hem iets is overkomen en u me een aanwijzing kunt geven, me kunt uitleggen waarom u denkt dat hem iets is overkomen. In dat geval openen we

nu een dossier en beginnen we met zoeken. Anders is het beter tot morgenochtend te wachten.'

Hij nam haar op om in te schatten wat voor indruk zijn speech op haar had gemaakt. Ze zag er radeloos uit. Ze was het niet gewend beslissingen te nemen. Of op haar stuk te staan.

Ze zei: 'Ik weet niet of hem iets is overkomen. Het is niet normaal voor hem om zo te verdwijnen.'

Ze waren een kwartier verder en zaten nog altijd tegenover elkaar in zijn kamertje. Hij was sinds vijf uur niet meer naar buiten gegaan voor een rookpauze. Zijn pakje Time lag voor hem op het bureau met daarop een kleine zwarte Bic-aansteker. Daarnaast zaten er nog aanstekers in twee van zijn broekzakken en in het borstzakje van zijn overhemd.

'Laten we de belangrijkste dingen nog eens doornemen en beslissen wat u doet als u thuiskomt, mocht hij dan nog niet zijn thuisgekomen. Oké? U zegt dat hij zoals gewoonlijk naar school is gegaan. Hoe laat, zei u ook weer, tien voor acht?'

'Ik heb niet op de klok gekeken, dat zei ik al. Maar zoals iedere morgen, rond kwart voor acht, denk ik.'

Hij schoof het toetsenbord van de computer van zich weg en schreef op een blanco vel papier wat korte zinnen met een simpele pen zonder dop, die hij in zijn la had gevonden. Zijn penvoering was eigenaardig. Hij hield de pen dicht bij de punt vast, met al zijn vingers. Zijn vingertoppen waren al blauw bestipt.

'Het precieze tijdstip doet er niet toe, mevrouw. Heeft hij zijn gewone schooltas meegenomen? Is u opgevallen of

hij iets uitzonderlijks heeft meegenomen, of zijn tas voller was dan normaal, of er kleren in de kast ontbreken?’

‘Ik heb niet in de kast gezocht.’

‘En wanneer hebt u ontdekt dat hij zijn mobieltje niet heeft meegenomen?’

‘In de loop van de dag, toen ik zijn kamer aan het opruimen was.’

‘Ruimt u elke dag zijn kamer op?’

‘Wat? Niet elke dag. Soms, als het nodig is.’

Ze leek hem juist iemand die elke dag poetste. Klein van stuk, met kleine handen, gezeten op het puntje van haar stoel, met gebogen rug en met een verschoten zwartleren tas op haar schoot. Met haar ene hand hield ze de tas vast, de andere was als een vuist gebald om een mobieltje, een blauwe Samsung, een oud model. En deze gebogen vrouw, moeder van een zestienjarige zoon, was eigenlijk van zijn leeftijd, misschien twee jaar ouder dan hij. Hooguit veertig was ze. Hij schreef deze dingen niet op, want ze dienden nergens toe.

‘Het mobieltje stond uit, nietwaar? Dat zei u toch?’

‘Ja, het was uit. Het lag op zijn bureau in zijn kamer.’

‘En hebt u het aangezet?’

‘Nee. Had ik het moeten aanzetten?’

Het was de eerste vraag die ze hem stelde. Haar vingers knepen in de tas en hij meende een opleving in haar stem te bespeuren, alsof hij haar had meegedeeld dat ze het mobieltje maar hoefde aan te zetten of het zou overgaan en ze zou haar zoon aan de lijn krijgen, die haar zou verzekeren dat hij onderweg was naar huis.

‘Ik weet het niet, mevrouw. In elk geval raad ik u aan het aan te zetten zodra u thuis bent.’

‘Toen ik het mobieltje vond, kreeg ik meteen een naar gevoel. Ik kan me niet herinneren dat hij het ooit is vergeten.’

‘Ja, dat zei u al. En die vriend van school hebt u pas ’s middags gebeld, niet?’

‘Ik heb tot vier uur gewacht omdat hij soms wat later is. Op woensdag hebben ze een lange dag en komt hij om drie uur, halfvier thuis. Om vier uur heb ik gebeld.’

‘En u gelooft zijn vriend.’

Haar ja begon vastbesloten en werd twijfelachtig. ‘Hoezo, denkt u dat hij me heeft voorgelogen? Hij hoorde dat ik me ongerust maakte.’

‘Ik weet niet of hij heeft gelogen, mevrouw, ik ken hem niet. Ik weet alleen dat vrienden elkaar soms dekken. En als uw zoon besloten heeft vandaag te spijbelen en naar Tel Aviv te gaan om – noem eens iets – een tatoeage te laten zetten, dan kan het zo zijn dat hij dat zijn beste vriend heeft verteld en hem heeft gevraagd het aan niemand door te vertellen.’

Deed ik dat zelf vroeger ook, vroeg hij zich af, en hij wist niet of scholieren van tegenwoordig nog het woord ‘spijbelen’ gebruikten. Misschien omdat ze zo verstijfd was, zo onder de indruk van de situatie, de verhoorkamer en zijn uniform, en misschien omdat het al laat was, vertelde hij haar niet dat hij op dezelfde school had gezeten en dat hij zich nog de ochtenden kon herinneren waarop hij naar de bushalte aan het begin van de Sjenkarstraat was gelopen en daar op lijn 1 of lijn 3 had gewacht om naar Tel Aviv te gaan in plaats van naar school. Hij had dat aan niemand verteld, ook niet aan zijn weinige vrienden. En hij had altijd een smoes klaar gehad voor het geval dat hij een van de docenten zou tegenkomen.

‘Waarom zou hij naar Tel Aviv gaan en het niet vertellen? Zoiets heeft hij nooit van zijn leven gedaan.’

‘Misschien wel, misschien niet, het zou goed zijn dat uit te zoeken. Als hij er niet is wanneer u thuiskomt, raad ik u aan nog eens te praten met die vriend, misschien ook met andere vrienden, en na te gaan of er plekken zijn waar hij soms naartoe gaat. Misschien heeft hij een vriendinnetje zonder dat u het weet, misschien is er iets anders. Probeert u zich te herinneren – kan het zijn dat hij iets heeft gezegd over plannen die hij had voor deze woensdag? Kan het zijn dat hij u iets heeft verteld en u het bent vergeten?’

‘Wat voor plannen zou hij moeten hebben? Hij heeft me niets gezegd.’

‘En hoe zit het met zijn broer en zus? Heeft hij hun misschien iets verteld wat ons gerust kan stellen? Of andere familieleden, een neef, een grootvader?’

Hij had het idee dat de vraag weer iets in haar opriep, haar op het begin van een idee bracht, al was het maar heel even. Maar misschien vergiste hij zich. Ze was naar het politiebureau gekomen in de hoop dat iemand de verantwoordelijkheid van haar zou overnemen en zou beginnen met zoeken, en het gesprek bracht haar in de war. Ze had hier helemaal niet moeten zitten. Als haar man in het land was geweest, had hij in de kamer van Avraham Avraham gezeten, niet zij, en had hij telefoontjes gepleegd, gedreigd, geprobeerd connecties in te schakelen. En zij werd nu in haar eentje naar huis gestuurd met instructies hoe ze verder zelf haar zoon moest zoeken, terwijl de rechercheur die tegenover haar zat over die zoon praatte alsof hij het over iemand anders had. Dat hij in de eerste persoon meervoud was gaan praten om haar het gevoel te geven dat ze er niet alleen voor stond, had ook niet geholpen. Volgens hem wilde ze

dat er een eind kwam aan het gesprek en wilde ze evenzo goed niet naar huis. Hij wilde dat juist graag. En precies op dat moment schreef hij, zonder dat ze het zag, 'OFER SJAR'ABI' boven aan het vel papier en zette twee kromme strepen onder de naam.

'Hij praat nauwelijks met zijn zus en met zijn broertje', zei ze. 'Zijn broertje is vijf en met zijn zus heeft hij geen hechte band.'

'Vraag het ze. Baat het niet, dan schaadt het niet. Buiten dat, zijn er computers bij u in huis?'

'Er is een computer. In de kamer van hem en zijn broertje.'

'Dan is er nog iets wat u kunt doen. Check zijn e-mails en zijn Facebook, als hij op Facebook zit. Misschien heeft hij iemand iets geschreven wat kan helpen onze ongerustheid weg te nemen. Weet u hoe dat moet?'

Hij had al begrepen dat ze niet van plan was dit te doen. Waarom had hij het haar dan gezegd? Ze zou naar huis gaan en daar wachten. Bij elk telefoontje en elk geluid in het trapenhuis zou ze opspringen. En zelfs als haar zoon vannacht niet zou thuiskomen, zou ze niets doen. Ze zou wachten tot de ochtend en weer op het bureau verschijnen, in dezelfde kleren die ze nu aanhad, die ze de hele nacht niet zou uittrekken. Ze zou weer naar hem toe komen. Misschien zou ze haar man nog eens bellen, maar die kon haar zorgen niet wegnemen.

Er viel een stilte. Ze gaf geen antwoord op zijn vraag over de computer, want ze was op haar tenen getrapt of ze schaamde zich toe te geven dat ze niet wist hoe ze moest doen wat hij had voorgesteld.

'Luister, mevrouw, ik probeer echt te helpen. Uw zoon heeft geen strafblad en u zegt dat hij niet in iets onregelma-

tigs verward is. Reguliere kinderen verdwijnen niet. Ze kunnen besluiten niet naar school te gaan, van huis weglopen en een paar uur wegblijven of niet thuis durven komen omdat hun iets is gebeurd wat naar hun gevoel verschrikkelijk en onvergeeflijk is, al is dat meestal iets onbenulligs. Maar ze verdwijnen niet. Ik zal u een mogelijk scenario schetsen: uw zoon besloot vandaag niet naar school te gaan omdat hij een belangrijk proefwerk had en niet voorbereid was. Weet u of hij een proefwerk had? Misschien kunt u het die vriend van hem vragen. Hij was niet voorbereid, hij is het gewend goede cijfers te krijgen en hij wilde zijn ouders niet teleurstellen, dus hij is niet naar school gegaan en is in plaats daarvan wat gaan rondzwerven of naar een of ander winkelcentrum gegaan en daar is hij tot zijn schrik gezien door een lerares of door een bekende van u, zodat hij er nu van overtuigd is dat de hele wereld weet dat hij heeft gespijbeld, en daarom is hij niet naar huis gegaan. Dat is wat reguliere kinderen overkomt. Dus als u niets voor me achterhoudt over hem, hoeft u zich helemaal geen zorgen te maken.'

Haar stem trilde. 'Wat zou ik moeten achterhouden? Ik wil dat jullie hem vinden. Hij kan niet bellen zonder zijn mobieltje...'

Het gesprek leidde tot niets. Hij moest haar afkappen. Avraham Avraham zuchtte en zei: 'Uw man komt pas over een paar dagen thuis?'

'Over twee weken. Hij zit op de boot naar Triëst. Hij kan pas over vier dagen van boord, in de eerste aanleghaven.'

'Hij hoeft nergens van boord. Waar zijn Ofers zus en broertje nu?'

'Bij de buurvrouw.'

Plotseling drong tot hem door dat hij voor het eerst tijdens het gesprek de naam van de jongen in de mond nam. Ofer. Het was echt een mooie naam en hij verruilde zijn eigen voornaam meteen voor die van de jongen, zoals hij altijd deed als hij mooie namen hoorde. Door zijn hoofd speelde de zoveelste nieuwe naam die niet de zijne zou worden: Ofer Avraham. Inspecteur Ofer Avraham, hoofdinspecteur Ofer Avraham. Korpschef Ofer Avraham heeft vandaag om persoonlijke redenen zijn ontslag aangekondigd.

‘Ik stel voor dat u teruggaat naar uw kinderen en ik garandeer u dat we elkaar morgen niet zullen terugzien. In elk geval zal ik vragen of iemand u morgenochtend belt om te horen hoe het ervoor staat.’

Hij legde de pen neer op het blad papier en rechtte zijn rug tegen de stoelleuning. Ze stond niet op. Als hij haar niet uitdrukkelijk zou zeggen dat het gesprek voorbij was, zou ze blijven zitten. Misschien kon hij haar toch nog een paar vragen stellen, ze zag er zo tegen op alleen te blijven. Toen pas zag Avraham Avraham dat hij tijdens het gesprek, zonder er erg in te hebben, onder aan het papier een blauw poppetje had getekend: een lange lijn voor de romp, van hals tot aan bekken, met aan het ene eind twee schuine lijnen die de benen moesten voorstellen en aan het andere eind twee lijntjes voor de armen, en bovenop een rondje dat het hoofd voorstelde – en om dat rondje was iets gewonden wat eruitzag als een touw en waaruit blauwe druppels bloed vloeiden. Of waren het tranen? Hoewel het nergens voor nodig was, legde hij zijn hand op het tekeningetje. Zijn vingers zaten onder de blauwe inkt.

De hemel boven het politiebureau en het Technologisch Instituut was bijna zwart toen hij na zevenen het gebouw uit liep. Hij sloeg rechts af de Fichmanstraat in en daarna links af de Golda Meirstraat in, en hij verdween daar tussen de voetgangers op het lange wandelpad dat de wijken Nevee Remez en Kirjat Sjaret verbond. Hij probeerde zich niet te laten meeslepen door hun sportieve wandeltempo. Niet zo snel, rustig aan. Het was een aangename avond in het begin van mei. De komende maanden zouden er niet veel van zulke avonden zijn.

Door zijn trage tempo ontstonden er achter hem opstoppingen van voetgangers, het merendeel twintig of dertig jaar ouder dan hij, in trainingsbroeken en shirts met korte mouwen. Ze remden af en twijfelden even voor ze het zand in stapten, snel ploeterend de geüniformeerde politieagent inhaalden en weer het geasfalteerde pad betraden. Een vrouw die zijn moeder had kunnen zijn stootte tegen zijn arm, keek om en zei: 'Sorry', en ineens trof hem het lawaai van het verkeer op de weg, alsof iemand oordoppen uit zijn oren had getrokken.

Avraham Avraham merkte dat hij minutenlang niets had gehoord. Hij had alleen naar zichzelf geluisterd, naar een gesprek dat hij met zichzelf had gevoerd. Die vrouw had hem niet losgelaten. De moord op het meisje Inbal Amram was hem te binnen geschoten. In het vonnis, dat per mail naar alle agenten in het land was gestuurd, hadden de rechters geconstateerd dat de politie nalatig was geweest bij de zoekactie en verantwoordelijk was voor haar dood. Maar de omstandigheden waren nu volkomen anders. De zoon van de vrouw die hij daarstraks tegenover zich had gehad, was niet 's nachts verdwenen en er was geen enkel ander teken dat ertoe verplichtte de procedure voor on-

middellijke actie bij verdwijning in werking te stellen en al in deze fase een uitgebreide, kostbare zoekactie op touw te zetten. Avraham Avraham had zelfs de moeite genomen in aanwezigheid van de moeder bij ziekenhuizen in de regio te informeren of er een jongen bij hen was binnengekomen met de naam Ofer Sjar'abi of een uiterlijk dat overeenkwam met zijn signalement.

Voor hij het bureau verliet, had hij gevraagd hem iedere relevante melding door te geven en hem indien nodig middelen in de nacht te bellen. Hij had de moeder geïnstrueerd hoe ze zelf verder kon zoeken, en hij had bij de meldkamer een beschrijving achtergelaten van de zwarte rugzak met witte strepen, een imitatie-Adidas, voor het geval dat die zou opduiken in meldingen van een verdacht voorwerp in het district. Elke andere onderzoeksactie zou in dit stadium een verspilling van middelen zijn, waar hij nog voor op zijn kop zou kunnen krijgen ook. Maar als er vanacht iets met die jongen zou gebeuren, iets wat voorkomen had kunnen worden, dan zou hij er dubbel zo hard van langs krijgen. Hij had spijt van de dingen hij tegen de moeder had gezegd over detectiveromans en de misdaad-statistieken in Israël. Inbal Amram was bij een uit de hand gelopen roof vermoord door een autodief die haar niet kende. Hij beloofde zichzelf dat hij niet meer uit de hoek zou komen met die spitsvondigheden van hem.

Ooit was hier alleen maar zand. Nu was alles doorzichtig, van glas. Op de zandheuvels tussen Nevee Remez en Kirjat Sjaret, de twee grauwe woonwijken waar hij bijna zijn hele leven had doorgebracht, waren woontorens, een gemeentelijke bibliotheek, een designmuseum en een winkelcentrum verrezen, die er in het donker uitzagen als ruimte-

stations op de maan. Halverwege op zijn route naar Kirjat Sjaret schitterden links van hem de reclameborden van Zara, Office Depot en Cup 'O' Joe, en hij overwoog de weg over te steken, het winkelcentrum binnen te gaan en een koffie verkeerd en een broodje kaas te kopen om daarmee buiten aan een van de lege tafeltjes te gaan zitten kijken naar de kalmerende beweging van het licht van de koplampen van de auto's en na te denken. Zoals vrijwel elke avond deed hij het niet.

Hij wilde zijn gedachten laten gaan over andere onderzoeken. Hij had er een waarin iedere aanwijzing ontbrak, van drie inbraken in een week, in twee nabijgelegen straten in de wijk Kirjat Ben-Goerion. Alle inbraken waren overdag gepleegd, toen geen van de bewoners thuis was. Schone inbraken, zonder opengebroken sloten of doorgezaagde tralies voor de ramen. De inbrekers hadden precieze informatie over de tijden waarop de bewoners de deur uit gingen en thuiskwamen, en ze wisten gesloten deuren open te krijgen zonder lawaai te maken. Geen spontane inbraken van drugsverslaafden. Er waren sieraden, chequeboekjes en contant geld gestolen. In een van de woningen was een kluis gekraakt. Het was een frustrerend onderzoek. De enige kant die het op ging, was wachten op volgende inbraken en hopen dat de inbrekers dan iets zouden achterlaten voor de forensische afdeling, wat ze tot nu toe niet hadden gedaan, of dat een deel van de buit ergens bij een aanhouding zou opduiken in een opslagplaats, zodat er iemand was om te ondervragen. Bovendien had hij het gevoel, al had hij dat niet durven toegeven tijdens het teamoverleg, dat slechts een van de drie inbraken echt was geweest, dat wil zeggen dat het de inbrekers slechts om een van de drie te doen was geweest.

Wat ze daar hadden gezocht en misschien hadden gevonden, had niets te maken met geld of bezittingen. De twee andere inbraken waren bedoeld om de politie op een dwaalspoor te brengen.

In een ander onderzoek was het eerst van een leien dakje gegaan, maar in de afgelopen twee dagen was het ingewikkeld geworden en vastgelopen. Een jongen van twintig met de naam Igor Kintajev, ontslagen uit militaire dienst, was opgepakt op verdenking van een reeks seksuele intimidaties en aanrandingen van vrouwen op de boulevard in Bat Jam, die met tussenpauzes gedurende bijna twee maanden hadden plaatsgevonden. Tijdens een eenvoudige surveillance door agenten in burger was hij aangehouden toen hij heen en weer zwierf over de boulevard, achter vrouwen aan begon te lopen – voornamelijk vrouwen die ouder waren dan hijzelf, boven de veertig – en zich dan omdraaide en de andere kant op liep of de weg overstak, tot hij weer een andere vrouw zag en haar begon te volgen. Vier van de zeven aangerande vrouwen identificeerden hem bij de osloconfrontatie. Tijdens de eerste ondervragingen ontkende hij alles, maar eergisteren was hij in de verhoorkamer gaan praten en had hij tientallen strafbare feiten bekend die geen verband hielden met het onderzoek, zoals brandstichting in een bejaardentehuis in Chadera, twee jaar geleden, en poging tot brandstichting in een restaurant in Giv'at Olga in 2005, waar helemaal geen melding van was gemaakt.

Het was een rare vogel en zijn Hebreeuws was vreemd, eigenaardig. Zijn moeder was in Kazan achtergebleven, zijn vader was in Israël gestorven. Een vast adres had hij niet. Hij had een paar maanden in Chadera gewoond in een gehuurde kelder en een half jaar geleden was hij vanwege

werk naar Bat Jam verhuisd en daar in een woning van familieleden ingetrokken. Avraham Avraham geloofde geen woord van wat hij zei. Tijdens een van de aanrandingen had hij hardhandig de arm van een verkoopleidster van een cosmeticabedrijf vastgepakt en haar hand in zijn broek gestoken, midden op de boulevard, op een vrijdagavond. Hij had geen papieren en ook geen rooie duit op zak toen hij werd aangehouden, maar in zijn rugzak zaten een nieuw, geavanceerd kompas en een exemplaar van *Een simpel verhaal* van S.J. Agnon in een speciale uitgave voor scholieren, in een versleten zachte kaft waarvan de blauwe kleur kale plekken vertoonde. Op de eerste bladzijde stond in handschrift een opdracht, gedateerd 10 augustus 1993: 'Voor Julia, een gemist simpel liefdesverhaal'. De naam van de schrijver van de opdracht was weggelakt met Tipp-Ex.

Avraham Avraham wist niet waar zijn gedachten vandaan kwamen. Om een of andere reden zag hij het scherm van de computer van Ofer Sjar'abi en zijn broertje voor zich. Een oude, zware, crèmekleurige monitor, zo stelde hij zich het voor. En hij werd vooral in beslag genomen door het leeftijdsverschil tussen de kinderen. En jongen van zestien, een meisje van veertien en een jongetje van vijf. Waarom zat er negen jaar tussen het meisje en de jongste? Waarom zou een stel dat kinderen op de wereld begint te zetten ineens ophouden en zo lang wachten? Misschien vanwege de financiële situatie van het gezin, gezondheidsproblemen, een huwelijks crisis. Of was de moeder zwanger geweest en had ze een miskraam gehad? Waarom moest alles verdomme een verklaring hebben?

Daarna dacht hij aan acht uur 's morgens. De drie kinderen gingen naar school en de moeder bleef in haar eentje

thuis. In de woning heerste stilte. De kamers waren leeg. Je hoorde de witte gordijnen in de woonkamer ritselen. Wat ging ze nu eigenlijk doen? Misschien liep ze de stille kamers door. De grote kamer van de jongens, met een bedbank voor de oudste en een bureau met daarop de oude monitor, en aan de andere kant een kinderbed met een plank. En de kleinere, witgeverfde kamer van de dochter, met een lange spiegel aan de wand tegenover de deur, waarin ze zichzelf tegenkwam. In zijn fantasie droeg ze een wasmand en liep ze op marmer.

In de Aloefee Tsahalstraat, de hoofdstraat bij de ingang van Kirjat Sjaret, stonden vijf jongens en meisjes bij de bushalte van lijn 97, die naar treinstation Tel Aviv-Noord reed. Een van de meisjes, klein en breed en toch vol luidruchtige vrolijkheid, gekleed in een onflatteuze zwarte maillot en een Gap-sweater, liet een van de jongens iets zien op haar iPod. Ze probeerde hem over te halen de oortjes in te doen, maar hij weigerde en trok een vies gezicht. Avraham Avraham keek hen onbedoeld te lang en te serieus aan, en toen hij hen passeerde vielen ze met een glimlach stil. Het meisje met de iPod maakte misschien een grappig gebaar. Stond Ofer daar, in het groepje? Hij moest daar zijn, en als het niet daar was, dan bij een andere bushalte.

Aan het eind van het gesprek, vlak voor de moeder ermee instemde weg te gaan, had ze tegen hem gezegd dat Ofer twee keer eerder van huis was weggelopen. De eerste keer, toen hij nog geen twaalf was, was hij te voet – ‘op slippers’, had ze gezegd – helemaal naar zijn grootouders in Ramat Gan gegaan. Dat was gebeurd op een feestdag, na een ruzie met zijn vader. Ongeveer een jaar geleden had hij ruziegemaakt met haar en was hij ’s middags de deur uit gegaan met de mededeling dat hij niet terug zou komen.

Uiteindelijk was hij na negenen thuisgekomen. Hij had de voordeur opengemaakt met zijn eigen sleutel en was rechtstreeks naar de kamer van hem en zijn broertje gegaan, zonder te zeggen wat hij die dag had uitgespookt. En ze hadden er nooit meer over gesproken. Op zijn vraag waarom ze toen de politie niet had gebeld, gaf ze geen antwoord. Blijkbaar was het antwoord dat de vader toen thuis was geweest.

Avraham Avraham zag nu fotografische beelden voor zich. Ofer Sjar'abi, van wie hij nog niet wist hoe hij eruitzag, legde zijn zwarte rugzak neer op een bankje in een donker, uitgestorven park. Hij ging op zijn rug op het bankje liggen. Hij dekte zich toe met een grijze sweater als die van het meisje bij de bushalte. Hij maakte zich op voor de nacht. Afgezien van Ofer was er niemand in het park, en dat was goed. Hij liep geen gevaar.

Avraham Avraham liep voorbij de flatwoning waar hij was opgegroeid, Aloefee Tsahalstraat 26. Zijn ouderlijk huis. Werktuiglijk keek hij omhoog naar het raam op de derde verdieping. Alles was dicht en er was geen teken van leven. Hoe lang was hij hier niet geweest? Op de tweede verdieping waren de rolluiken open en in de vensterbank zat een man zonder shirt aan met zijn rug naar de straat en met zijn gezicht naar de verlichte woonkamer, waar een televisie aanstond. Zo meteen begon het journaal. De onderbuurman praatte tegen iemand in huis, misschien zijn vrouw in de keuken. Het was een van de burens die een paar jaar geleden zijn vader hadden gevonden in het trappenhuis, na de hersenbloeding.

Hij liep door en ging verderop in de straat het supermarktje van de Georgiërs binnen. Even overwoog hij van

plan te veranderen en een maaltijd voor zichzelf te bereiden die zijn gedachten zou afleiden en zijn stemming goed zou doen. Misschien een eenvoudige fles côtes du Rhône en een pak kant-en-klare ravioli, die hij maar even hoefde te koken en kon eten met een scheutje olijfolie en geraspte kaas. Maar weer benam iets hem de moed. Hij liep naar de koelvitrine, pakte een eenpersoonskuipje pikante tahin en voelde met zijn blote handen aan de weinige broodjes die nog over waren in de broodkast tot hij er een vond dat bijna zacht was. Bij de kassa legde hij ook een bakje cherytomaatjes in zijn mandje. Als hij het vel papier niet had vergeten waarop hij het adres had genoteerd, dan was hij nu naar huis gegaan, in zijn auto gestapt en naar de flat gereden waar de moeder zat te wachten, om daar op de uitkijk te blijven tot hij Ofer Sjar'abi het trappenhuis zou zien binnenlopen en de kreten of het gehuil van de moeder zou horen. Hij zou dan beter slapen. Maar hij had het vel papier vergeten mee te nemen, al had hij het klein opgevouwen en was hij van plan geweest om het in de borstzak van zijn overhemd te stoppen. Misschien had hij het niet meegenomen vanwege het tekeningetje waar hij zonder reden van was geschrokken. Hij had een idee: hij kon Ilana bellen en met haar overleggen. Als zij vond dat hij terug moest gaan naar het bureau en de procedure voor onmiddellijke actie bij verdwijning in werking moest stellen, zou hij dat doen, ook al was het laat. Maar als hij haar zou bellen, zou hij weer zijn onzekerheid blootleggen, en dat wilde hij niet. Hij betaalde met zijn creditcard om het weinige contante geld in zijn portemonnee niet uit te geven.

Hij liep terug door de Aloefee Tsahalstraat, kwam weer langs de flat van zijn ouders en besloot dat het geen zin

had naar boven te gaan. Zijn vader zat ongetwijfeld in het donker voor de televisie te staren naar het journaal en dat was het slechtste moment om hem te storen. Zijn moeder, als die geen ommetje was gaan maken, zat aan de keukentafel te telefoneren. Hij had er geen zin in haar in het echt te horen. Haar stem klonk toch al in zijn hoofd, nu ze in zijn gedachten door de telefoon tegen een of andere vriendin zei: 'O, kijk, daar heb je Avi, ik moet als de wiedeweerga iets te eten voor hem opwarmen.' Hij at liever alleen en keek dan op het Hallmark Channel naar een oude aflevering uit het derde seizoen van *Law & Order*, die hij ontelbare keren gezien had. Elke keer ontdekte hij weer iets nieuws. Nog een fout in het onderzoek, een nieuwe manier om de verdachte vrij te pleiten. Even verderop sloeg hij af naar links en liep ongeveer drie minuten langs stille, donkere gebouwen tot hij bij zijn flat in de Jom Hakipoeriemstraat aankwam.

Vannacht zou hij zijn mobieltje naast zijn bed leggen voor het geval dat iemand op het bureau hem zou bellen.

Zodra hij de politieauto's voor de flat zag staan, wist hij waarom ze er waren. Het was een voorgevoel, een scherp branden van een besef, diep in zijn lichaam. En hij wist ook dat hij klaar was, al wist hij nog niet waarvoor.

Het was vreemd, alsof het leven de afgelopen jaren in het geheim naar dit moment toe had gewerkt, zonder dat hij er iets van had geweten. Er vond een innerlijke explosie in hem plaats, een soort onverwachte geboorte: op het moment dat hij de politieauto's zag, kwam er een ander mens uit hem tevoorschijn, die jarenlang binnen in hem had gewacht. Bij Ilai was het andersom geweest. Negen maanden hadden ze zich voorbereid, maar toen hij werd geboren was het alsof hij als een bom uit de lucht kwam vallen, boven op hen. De ouders die toen uit hen tevoorschijn hadden moeten treden, waren niet verschenen. Integendeel, ze waren allebei zelf weer kind geworden, volkomen hulpeloos.

Hij zag de politieauto's al vanaf het kruispunt, toen hij voor het stoplicht wachtte. Twee stonden er bij de ingang van de flat en bij beide stond het rechterportier open. Tegen een van de auto's leunde een agente in uniform, die in haar mobieltje aan het praten was. Aan de andere kant van de straat stond een witte Volkswagen Passat met een kentekenplaat van de politie.

Hij parkeerde zijn scooter bij de ingang van de flat en liep het trappenhuis in. De deur stond open en boven klonken stemmen. Hij liep de trap op, kwam voorbij zijn eigen

voordeur en liep verder naar boven. Op de derde verdieping was ook de voordeur van de familie Sjar'abi open, en op de overloop stond een agente. Alle deuren worden opengezet bij een ramp, dacht hij. Misschien was het wat hij voelde, dat er iets was opengegaan. De agente zag hem en vroeg hem wie hij was. 'Zeëv, ik woon op de tweede', antwoordde hij, en hij vroeg of er iets was gebeurd. Ze zei dat er niets was gebeurd, en ze posteerde zich in de deuropening om hem duidelijk te maken dat hij niet naar binnen mocht, al was hij dat niet van plan.

Michal zat op de bank in de woonkamer. Ilai lag in haar armen te slapen. Ze had haar pyjama nog aan en was naar *Dr. Phil* aan het kijken op de televisie. De rolluiken waren nog dicht, het was donker in huis. Hij vroeg of ze wist wat er aan de hand was bij de bovenburen, maar ze had helemaal niet gemerkt dat er politieauto's voor de flat stonden en dat er iets loos was. Hij was vroeg, tot haar verbazing, want op donderdag kwam hij gewoonlijk pas om twee uur thuis, en op fluistertoon vroeg ze of hij iets wilde eten. Nadat ze Ilai voorzichtig te slapen had gelegd in zijn kamer, trok ze op het dichtgemaakte balkon twee lamellen van het rolluik uiteen en keek door de kier naar buiten. Daarna liep ze naar de voordeur en keek in het trappenhuis. Twee agenten kwamen met twee treden tegelijk de trap af en ze deed snel de deur dicht. 'Zou er bij ze zijn ingebroken?' vroeg ze.

Zeëv antwoordde dat ze voor een inbraak niet zo veel agenten zouden sturen.

'Best eng', zei Michal. 'Wat zou er nu aan de hand kunnen zijn?'

Hij sloeg zijn armen om haar heen. 'Vast niets ergs.'

's Middags ging Zeëv op het balkon zitten, dat was dichtgemaakt en omgetoverd tot een oncomfortabele werkkamer. Hij keek er proefwerken na en kon zo ondertussen volgen wat er buiten gebeurde. Agenten kwamen en gingen. Een van hen, klein en kaal, zag eruit als de superieur, die bevelen uitdeelde aan de anderen. Hij was prikkelbaar, bleef in zijn mobieltje praten en verhief nu en dan zijn stem. Zeëv hoorde hem boos zeggen: 'Breng hem terug, ik kan me nu niet vrijmaken en ik kan er niets aan doen dat die idioten het bericht niet hebben gekregen.' Daarna riep hij in zijn mobieltje: 'Het kan niet wachten. Ik probeer haar al vanaf vanmorgen te pakken te krijgen en het kan niet langer wachten. Roep haar uit de vergadering.' Even later liep de agent de tuin aan de voorkant van de flat in, struikelde bijna over een steen, zocht iets tussen de struiken en trok er zijn handen weer uit zonder iets te vinden. Zijn bewegingen hadden iets onbeholpens. De agent keek omhoog, blijkbaar om de blik te vangen van een collega die op het balkon op de derde verdieping stond. Zeëv wist niet wat de agent had gezocht en ook niet of die de loerende ogen achter de smalle kier in het luik op de tweede verdieping had gezien voordat hij zich schielijk had teruggetrokken. Daarna kwam Channa Sjar'abi naar beneden en bleef een paar minuten op de stoep staan, omringd door drie agenten. Ze legde hun iets uit, gebaarde en leek hen een richting uit te sturen. Als Zeëv het rolluik helemaal had opgetrokken, had hij hen kunnen verstaan. Ook bewoners van de naastgelegen flats keken door de ramen naar beneden. De man en de kinderen van Channa Sjar'abi zag hij nergens.

Hij probeerde zich te concentreren op de proefwerken. De oefening met de werkwoordstijden was gemakkelijk te corrigeren, maar het korte opstel vereiste aandacht. Het

onderwerp was 'What Will the World Look Like in 25 Years?' Het was bedoeld om de toekomstige tijd te oefenen en hield verband met de discussie die Zeëv in de klas wilde voeren na lezing van een paar bladzijden uit *Brave New World* van Aldous Huxley. Na elk proefwerk zocht hij op nieuwssites en Google Nieuws naar berichten die te maken hadden met de stad Cholon of de naam Sjar'abi. Ilai sliep al ruim twee uur, veel langer dan hij 's middags gewoonlijk deed, en Michal had alle tijd om onder de douche te gaan en zich aan te kleden. Toen ze onder de douche stond, was er een moment waarop hij alleen thuis leek te zijn, een kort ogenblik van diepe innerlijke stilte. Ze kwam naar het balkon en kustte Zeëv op de wang. 'Hoe gaat het?' vroeg ze, en hij zei dat hij het op tijd af zou krijgen. Hij zette een kop thee voor zichzelf en dronk die met melk.

Even voor vieren werd Ilai wakker en begon zoals gewoonlijk te huilen. Zeëv keek snel het laatste opstel na voordat hij zijn vrouw afloste. Zij ging op het balkon op de vrijgekomen stoel aan het bureau zitten om haar lessen voor de volgende dag voor te bereiden. Hij zat met Ilai op het kleed in de woonkamer met blokken te spelen. Hij bouwde een lage toren van gekleurde houten blokken en Ilai gooide die omver en keek zijn vader voldaan en trots aan. Daarna probeerde Zeëv hem te interesseren voor twee kleurige kartonnen boekjes, waarvan een met een spiegeltje, en hij slaagde daar gedurende een paar minuten in. Hij was gespannen, maar de spanning was goed, bijna alsof hij op scherp stond. Hij verzette zich tegen de aandrang Ilai in zijn wipstoeltje voor de tv te zetten en te controleren wat er beneden gebeurde. De kleine voelde het blijkbaar aan. Hij begon te jengelen en probeerde naar zijn moeder te krui-

pen. Zeëv zei tegen Michal: 'Ik denk dat ik een wandelingetje met hem ga maken, heb je iets nodig uit de buurtwinkel?'

Op een elektriciteitspaal bij de flat zag Zeëv de eerste flyer. Het gezicht van Ofer, een beetje vaag, midden op een gewoon printervel van A4-formaat, met doorzichtig plakband op de betonnen paal bevestigd. Een donker, heel mager gezicht, diepliggende zwarte ogen, een kleine neus, kleine lippen en daarboven zwart dons, dat al afgeschoren had moeten worden. Hij zag er serieus uit op de foto. Geen glimlach. Hij keek recht in de camera. Zeëv herinnerde zich dat gezicht, vlakbij en ernstig. Hij vond dat Ofer er op de foto uitzag als een Mexicaan en dat die niets van zijn gevoeligheid prijs gaf. Het was eerder een portret van een verdachte dan van een jongen die werd vermist.

Boven de foto, in een groot font en vetgedrukt, stond het woord 'VERMIST' en onder de foto waren een paar regels afgedrukt:

Ofer Sjar'abi is verdwenen op de ochtend van
woensdag 4 mei.

Leeftijd: 16 jaar. Lichaamsbouw: heel slank.

Haar: zwart, kortgeknipt. Lengte: gemiddeld.

Heeft iemand hem gezien? Neem dan alstublieft
contact op met de familie of met de politie.

Onder aan het papier stonden telefoonnummers.

Zeëv vroeg zich af wie de flyers had gemaakt, want de politie kon het volgens hem niet zijn. Ze waren over de hele Hahistadroetstraat aangeplakt, op elektriciteitspalen en palen van verkeersborden, en hij twijfelde of hij er ongezien een af zou halen en mee naar huis zou nemen. Mis-

schien zou hij die nodig hebben. Had Ofers moeder de tekst zelf opgesteld?

Tegenover het bejaardentehuis bestudeerde een oudere, gebilde man een van de flyers van zo dichtbij dat zijn neus die bijna raakte. Hij droeg een oud, geblokt overhemd en had een lichtbruine leren tas in zijn hand. Ilai was rusteloos en probeerde zich te bevrijden uit de riempjes van de wagen. Ze liepen rechtsaf de Sjenkarstraat in en bij de kiosk op de hoek van de Choma Oemigdalstraat kocht Zeëv een klein zakje pindaknabbels voor Ilai, hij maakte het open en legde het op zijn beentjes. Aan de overkant van de straat zag hij zijn onderbuurvrouw Sima, van de eerste verdieping, met haar tanden een stuk plakband afscheuren en de flyer met de foto van Ofer ophangen bij de bushalte. Hij ging terug naar huis. Het politiebureau was niet ver daarvandaan.

Tegen de avond klopten de agenten op de deur, vroeger dan hij had verwacht. Dat was de eerste verrassing. Zeëv en Michal waren net begonnen Ilai klaar te maken voor zijn bad. Hij deed de deur open voor twee agenten, de kleine, wat onbeholpen kale die hij vanmiddag van achter het raam had gezien, en een jonge vrouw die nieuw voor hem was.

De agent zei: 'Sorry dat we storen, maar u hebt vast gehoord dat de zoon van uw bovenburen sinds gisteren wordt vermist. We gaan bij de burens langs in het kader van het onderzoek en we zouden u een paar vragen willen stellen, als het schikt.'

Michal kwam de badkamer uit met Ilai in haar armen, al zonder luier, en de agent leek in verlegenheid gebracht. Hij deed het licht in het trappenhuis, dat was uitgegaan,

niet opnieuw aan en bleef in het donker staan. De agent zei: 'Misschien wilt u dat we later terugkomen, dan gaan we ondertussen bij de andere burens langs', maar Zeëv vroeg hen binnen en zei: 'Geen punt, het kan best nu, de kleine zal het fijn vinden dat we zijn bad even uitstellen.' Ilai keek de agenten die zijn huis binnenkwamen geconcentreerd en ernstig aan, zoals hij altijd deed als er gasten over de vloer kwamen. Op het zilverkleurige plaatje op de borstzak van de agente stond haar naam, Liat Mantsoer. Zeëv voelde weer iets in hem exploderen, zoals vanmiddag, toen hij thuis was gekomen en de politieauto's had gezien. De andere mens binnen in hem werd gespannen. Misschien is dit eigenlijk het begin, dacht hij. Hij moest elk detail onthouden.

De agenten verrasten hem weer. Zeëv had niet verwacht dat hij en Michal apart ondervraagd zouden worden, en hij begreep niet waarom de hoger geplaatste agent besloot met zijn vrouw in de keuken plaats te nemen, terwijl hij met agente Liat Mantsoer in de woonkamer zat. Op de keukentafel stond nog het blauwe plastic bakje met de resten van Ilais groentepuree, en eromheen lagen natte reepjes brood en kruimels.

'Wilt u iets drinken?' vroeg hij de agente, maar ze zei nee. Op haar schoot legde ze een donker plastic klembord met een blad papier dat met een zwarte pen in drie kolommen was verdeeld. Boven aan elke kolom stonden een paar regels. Hij zat op de bank en zij op het randje van de luie stoel tegenover hem.

De agente zei: 'We zijn informatie aan het verzamelen over de vermiste. Het zou ons helpen als u ons zegt wanneer u hem voor het laatst hebt gezien, of u hem misschien

toevallig gisteren of zelfs vandaag nog hebt gezien en wat voor indruk u van hem hebt.'

Ze werkten kennelijk volgens een vaste procedure en volgens die procedure moest de burens een aantal vaste vragen worden voorgelegd, ook als dat niets zou opleveren. De agente keek niet om zich heen, niet naar de ene poster die achter haar boven het gammele buffet aan de muur hing, een reproductie van *Slaapkamer in Arles* van Van Gogh, niet naar de oude, lelijke bruine bank onder de witte doek met de zwarte strepen, die de vlekken moest verhullen en nieuwe vlekken moest voorkomen, en niet naar het speelgoed dat op de vloer rondslingerde en waardoor de woonkamer een pakhuis leek. Wat een gebrek aan inspiratie. Ze keek niet, en toch zag Zeëv door haar ogen wat voor bijeengeraapt zootje de inrichting was en hoe flauw het licht was van de lampen die 's avonds het huis verlichtten.

Zeëv zei: 'Ik heb Ofer gisteren niet gezien en vandaag ook niet, en de indruk die ik van hem heb, is dat hij een prettig, introvert kind is.'

Ze schreef met een zwarte pen. Wat viel er op te schrijven?

Ze zei: 'Ik maak aantekeningen terwijl u praat, goed? Wanneer hebt u hem voor het laatst gezien? Weet u dat misschien nog?'

'Niet de precieze datum. Vast deze week, in het trappenhuis. Ik geef les op een middelbare school en daarom gaan we rond dezelfde tijd het huis uit en komen we elkaar wel eens tegen.'

'En leek hij u in zijn gewone doen of was er iets bijzonders aan zijn gedrag? Is u iets opgevallen?'

Het frustreerde Zeëv dat hij het gesprek tussen Michal en de hoger geplaatste agent niet kon verstaan en alleen Ilai

hoorde huilen. De baby zat gewikkeld in een droge handdoek bij zijn moeder op schoot en werd met iedere tel driftiger. Het kind was moe en kon bovendien niet uitstaan dat twee mensen met elkaar praatten, en niet met hem.

‘Wilt u toch niet wat drinken?’ vroeg Zeëv in de hoop dat hij naar de keuken zou kunnen gaan. Hij twijfelde nog in welk stadium van het gesprek hij haar zou verrassen. En misschien kon hij de verrassing beter bewaren voor haar superieur, dacht hij.

‘Nee, dank u, dat is niet nodig. Goed, is er iets over de vermiste of over zijn familie dat u ons zou willen laten weten? Hoort u daar weleens ruzies, gekibbel, geschreeuw?’

Nu kon Zeëv raden waarom de hoger geplaatste agent liever met zijn vrouw praatte. Hij ging er blijkbaar van uit dat zij meestal thuis was en daarom meer wist over wat zich in de flat afspeelde.

Zeëv zei: ‘Echt niet. Je hoort weleens lawaai, ze hebben drie kinderen en wonen boven ons. Maar ik heb het idee dat wij de laatste tijd zelf het meeste lawaai maken in de flat.’ Hij glimlachte en vroeg zich af of ze begreep waar hij op doelde. Ze had haar hoofd gebogen over het plastic klembord op haar schoot en hield haar blik gericht op het vel papier, als een kippige leerlinge tijdens een examen. ‘We zijn hier al met al iets meer dan een jaar geleden naartoe verhuisd, voordat Ilai werd geboren. Daarvoor woonden we in Tel Aviv, en ik werk nog in Tel Aviv. Ik geefles op het Ironi Aleph, vlak bij de Cinematheek, als u weet waar dat is.’

‘En wat was uw algemene indruk van de vermiste? Was het een aardige jongen of hebt u in het verleden aanvaringen met hem gehad?’

Het was verschrikkelijk. Ze luisterde niet eens naar zijn antwoorden op haar banale standaardvragen.

‘Echt niet. Zoals ik u al zei, de indruk die ik van hem heb, is dat hij een prettig, introvert kind is.’ Hij aarzelde even, wierp weer een blik in de keuken en zei: ‘Ik ken hem van veel naderbij dan als buurman.’

Ze richtte haar hoofd niet op. Ze schreef door.

‘Hoe bedoelt u?’

‘Ik bedoel dat ik hem vier maanden lang bijles Engels heb gegeven.’

‘En hoe was hij?’

‘Wat bedoelt u met “hoe was hij”? Hoe hij was als leerling?’

‘Als leerling, als mens? Wat voor indruk had u van hem?’

Haar herhaling van het woord ‘indruk’ begon op zijn lachspieren te werken.

‘Ik had de indruk dat hij een jongen was die serieus wilde leren, maar dat Engels niet zijn sterkste vak was. Hij was een gevoelige, prettige, introverte jongen, zoals ik al zei. U kunt zich voorstellen dat ik veel jongeren ontmoet, en Ofer was uitzonderlijk. Ik denk dat er een hechte band tussen ons is ontstaan.’

‘En heeft hij u niets verteld over plannen om weg te lopen, misschien zelfmoordplannen, problemen op school?’

‘Echt niet. We hadden het voornamelijk over zijn Engels en in het Engels praatte hij nooit over zelfmoord of weglopen.’

‘Dus u zegt dat hij iemand zonder problemen was?’

‘Dat is echt niet wat ik zei. Ik zei dat we daar niet over hebben gepraat. En mag ik vragen waarom u “was” zegt in de verleden tijd? Dat is beangstigend.’

‘Nee, sorry, dat is maar bij wijze van spreken’, zei ze, en toen stond ze op en voegde eraan toe: ‘Een ogenblikje, ik moet even iets vragen.’ Ze liep naar de keuken. Het was een merkwaardig moment: hij wist niet of hij in zijn eigen huis van de bank mocht opstaan. Ze kwam even later terug met zijn vrouw en de kleine agent, maar ze liepen alle drie door naar de voordeur. Zeëv stond op en voegde zich bij hen. Dit was de derde verrassing.

De agent zei: ‘Ik heb van uw vrouw begrepen dat u Ofer bijles hebt gegeven, dus het kan zijn dat ik later langskom om u nog een paar vragen te stellen. Alvast hartelijk dank voor de hulp.’

In het trappenhuis was het donker en stil, alsof het onderzoek was afgelopen. Ze stonden aan weerszijden van de drempel. Aan de ene kant de agent en de agente in het donker, aan de andere kant een man, een vrouw en een baby. En tussen hen in weer een open deur. Waar was Channa Sjar’abi? Was ze thuis? Alleen? Was er politie bij haar?

Zeëv zei: ‘Graag gedaan, hoewel ik niet weet of we hebben kunnen helpen. Ik zou graag meer doen. Als u hulp nodig hebt met zoeken bijvoorbeeld. Ik weet niet wat de plannen zijn. Gaat u vannacht door met zoeken?’

De agent leek verbaasd, alsof hij niet had gedacht aan de mogelijkheid ’s nachts te zoeken. Zeëv zocht het lichtknopje op de muur naast de deur, en toen het licht in het trappenhuis aanging, zag hij dat de agent Avi Avraham heette en dat hij een pakje sigaretten uit zijn zak haalde en ermee speelde.

Avraham zei: ‘Dank u wel. Misschien wordt er een zoekactie opgezet en gaan we een gebied uitkammen, maar we weten nog niet precies waar en wanneer. Als we dat doen, zullen we graag gebruikmaken van de hulp van u en an-

dere buren.' Hij richtte zich nog steeds meer tot Michal dan tot Zeëv.

Zeëv besloot te vragen: 'Hebt u een vermoeden waar Ofer is?'

Avraham was gespannen. Hij zei: 'Tot onze spijt niet. We hopen hem zo snel mogelijk te vinden.' En ineens keek hij Zeëv aan en vroeg: 'Hebt u dat misschien wel?'

Hij verbaasde zich over de directheid van de vraag. Het licht in het trappenhuis ging uit en Zeëv deed het weer aan. Voor het eerst sinds de komst van de agenten had hij het gevoel dat iemand tegen hem praatte. Maar hij zei alleen: 'Had ik dat maar.'

Hun voordeur was de enige in de flat zonder naambordje. Er zaten alleen kleurige reclamestickertjes op van slotenmakers, loodgieters en elektriciens, en een driehoekige magneet van Pizza Centro. En de agente had hem niet eens gevraagd naar zijn naam.

Tijdens Ilais bad vroeg Zeëv schijnbaar terloops aan Michal: 'En, wat vroegen ze jou zoal?' Het ergerde hem dat ze hem niet eerder dezelfde vraag had gesteld en vooral dat ze niet had verteld wat er was gezegd tijdens het gesprek met de hoger geplaatste agent. Zijn teleurstelling over de keuze van Avi Avraham om juist met Michal te praten was niet verdwenen en was zelfs bitterder geworden na het korte, prikkelende gesprek met de agent bij de voordeur.

'Vast hetzelfde als jou', zei Michal. 'Hoe goed ik Ofer ken, of me iets bijzonders is opgevallen, of ik hier vrienden van hem heb gezien of mensen met wie hij omging en die me bijzonder leken.'

'En wat heb je gezegd?'

‘Dat me niets is opgevallen. Dat jij hem aan het begin van het jaar een aantal keer bijles hebt gegeven bij hen thuis. Dat hij hier nooit over de vloer is geweest en dat hij en ik elkaar gedag zeiden in het trappenhuis, meer niet. Misschien dat ik hem één keer heb gevraagd hoe het met zijn Engels ging of zoiets. Ik heb hem gezegd dat ik volgens mij van de week wel een keer woorden of ruzie heb gehoord daarboven, ’s avonds, vrij laat, ik geloof eergisteren, dinsdagavond, de avond voor hij verdween, maar dat ik geen idee heb tussen wie en waarover, en of het met Ofer te maken had. Misschien was het een ruzie tussen de ouders.’

Dit was de laatste verrassing. Zeëv stond versteld.

‘Heb je dat echt gehoord?’ vroeg hij, en ze lachte en zei: ‘Wat dacht je dan, zou ik zomaar zoiets tegen hem zeggen? Heb jij het niet gehoord?’

Hij zei: ‘Ik kan het me niet herinneren. Misschien sliep ik al. Of was het soms hun tv?’

‘Weet je wat?’ zei ze. ‘Misschien was dat het.’

Ze aten een lichte avondmaaltijd bij *Idols* nadat Michal Ilai in slaap had gekregen. Tijdens het journaal zeiden ze niets. Michal ging terug naar het balkon en zette zich weer aan het werk, Zeëv ging in de woonkamer zitten en sloeg *On Chesil Beach* van Ian McEwan open, een heel korte, elegische roman over een gemist leven, dat in een enkel ogenblik was stukgelopen op zwijgzaamheid. Hij had het in een paar dagen in kleine porties gelezen, en was telkens weer vervuld van droefenis. Hij nam notitie van de soberheid en de precisie van de Britse schrijver, van wie hij nooit eerder iets had gelezen. Ilai maakte huilgeluidjes en Zeëv ging naar zijn kamer en stopte de fopspeen weer in zijn mond. Het drinken van zijn laatste kop thee stelde hij uit. Hij wachtte

op inspecteur Avraham en was van plan hem een kop koffie aan te bieden en dan zelf zijn thee te drinken. De dag had de gewekte verwachtingen niet waargemaakt. En naar zijn gevoel was er zo veel dat hij te zeggen had. Hij hoorde geluiden in het trappenhuis, er liepen mensen de trap op en af, maar het was niet uit te maken of dat verband hield met de verdwijning van Ofer of het alledaagse leven. Buren kwamen binnen en gingen naar buiten, er werd ergens aangebeld, iemand zei: 'Ik.' Deuren werden dichtgeslagen, het licht ging aan en ging uit. Buiten nam het verkeer af. Na elfen heerste er stilte in de flat. Avraham kwam niet meer. Zeëv zette de twee schone koppen die hij had klaargezet op het aanrecht terug in het keukenkastje, trok in de badkamer zijn kleren uit en zijn pyjama aan, poetste zijn tanden en kroop in bed.

Michal kwam niet lang na hem de slaapkamer in, zoals altijd, legde haar pyjama op het bed, kleedde zich uit, begon langzaam voor zijn ogen haar pyjama aan te trekken en keek hem aan, terwijl hij aan het lezen was. Hij keek niet op van het boek, alsof hij niets zag toen ze haar bh uittrok. In de kamer hing een sfeer die iets schunnigs had. Ze kleedde zich uit voor de ogen van een andere man, die ze nog niet kende.

Ze vroeg hem: 'Zit je met je gedachten bij Ofer?'

'Ja', zei hij.

'Wat denk je?'

'Dat we misschien mee moeten zoeken. Als er in het weekend een zoekactie wordt georganiseerd, kunnen we Ilai naar je moeder brengen, of we nemen hem mee in de draagzak.'

'Denk je dat Ofer van huis is weggelopen?'

‘Ik weet het niet. Ik heb de indruk dat hij niet zelfstandig en daadkrachtig genoeg is om zo van huis weg te lopen. Er is een hoop lef voor nodig. Het is de tweede nacht sinds hij is verdwenen, en hij moet ergens slapen.’

Zijn woorden deden haar huiveren. ‘De arme moeder,’ zei ze, ‘ik kan me helemaal niet indenken hoe ze zich nu moet voelen. Twee nachten geen flauw idee hebben waar je kind is. Afschuwelijk.’

Zeëv viel eerder in slaap dan zij. Als een blok. Het ene moment was hij nog wakker, het volgende waren zijn ogen dicht. Ze zag zijn rustige ademhaling en ging naar Ilais kamer om te controleren of hij nog was toegedekt. De kleine zuchtte en stak zijn handjes naar haar uit toen ze het dekentje rondom zijn lijfje instopte, en in zijn slaap mompelde hij lettergrepen die ze niet begreep.

De bel van de intercom, die langdurig werd ingedrukt, wekte hem op vrijdagochtend uit zijn slaap. Het was laat, veel later dan het tijdstip waarop hij gewoonlijk wakker werd.

‘Een zending voor Avi Avraham.’

Hij deed de deur open, in zijn mond de droge, bittere smaak van een korte nacht na een lange dag waarin hij bijna drie pakjes Time had gerookt. De koerier in het groene uniform van ZER4U hield zijn helm op. Hij ging schuil achter een grote bos roze, witte en paarse bloemen. Er zaten lelies, lisianthussen, gerbera’s en veel takken groen in. Hij trok het kaartje los en las:

Lieve Avi,

Gefeliciteerd met je achtendertigste verjaardag.

We wensen je alleen maar gezondheid en geluk, en niets dan voorspoed in alles wat je doet,

Je liefhebbende
vader en moeder

Hij belde niet op om de ontvangst van het boeket te bevestigen, legde het op de keukentafel neer en zette de bloemen nog niet in het water. Te fel daglicht scheen naar binnen door het raam van het balkon, dat als bijkeuken diende. Hij vulde het ijzeren kannetje met water en Turkse koffie voor twee koppen, zette het op het vuur en ging naar de badkamer om de vieze smaak van de nacht uit te spugen. De ronkende motor van een vrachtwagen die bij de flat stond, deed de vloer trillen. Het was allemaal heel anders dan de

stilte waarin hij gewoon was wakker te worden. Meestal stond hij voor zessen op, zonder wekker, poetste zijn tanden terwijl hij door het huis liep, waarin slechts flauwtjes licht naar binnen filterde, zette water op in de keuken, ging dan naar de woonkamer, trok een rolluik op en poetste zijn tanden verder met uitzicht op een donkere straat waarin bijna geen verkeer was en alleen aan beide zijden geparkeerde auto's stonden. Soms kwam er iemand voorbij die vroeg naar zijn werk moest, soms was zelfs het gefluit van een verdwaalde vogel te horen.

En misschien kwam het lawaai niet van de straat. Misschien kwam het voort uit hemzelf. Hij was rusteloos wakker geworden, alsof een innerlijke vrachtwagen de hele dag van gisteren over hem uit had gekiept op het moment dat hij de bel van de intercom had gehoord. Alle beelden, alle gesprekken. De onzekerheid, Channa Sjar'abi achter de stoffige glazen deur, het voortdurende gerinkel van zijn mobieltje, de telefoontjes naar het bureau, zijn gevoel dat de dingen uit de hand liepen, Igor Kintajev, de burens die naar hem loerden vanaf de balkons in de Hahistadroetstraat, zijn doelloze rit door de straten van de stad, midden in de nacht, in zijn eentje.

Ook de voorgaande dag had hij aan Channa Sjar'abi gedacht zodra hij wakker werd. Het was tien voor zes. Hij checkte zijn mobieltje en zag dat hij 's nachts niet was gebeld. Hij kon niet zeggen of dat een goed teken was.

Hij zag af van de wandeling en reed met zijn auto naar het bureau om overdag mobiel te zijn als dat nodig bleek. Voor halfacht liep hij een bijna leeg bureau binnen. De dienstdoende baliemedewerker zei dat er 's nachts geen enkele melding was binnengekomen die verband hield

met een vermiste jongen en dat niemand hem had gezocht 's ochtends een moeder te bellen met de vraag of haar zoon heelhuids was thuisgekomen.

De twee uur daarna waren verschrikkelijk. Er gebeurde niets. Hij verstuurde mails, vulde persoonlijke gegevens in op een formulier dat de afdeling Human Resources nodig had vanwege de reis naar Brussel, las de koppen van de internetsites van de *Haärets* en het *Ynetnews* en keek het dossier-Kintajev in om zich voor te bereiden op het vervolg van het onderzoek. Het klein opgevouwen papier waarop hij de voorgaande avond tijdens het gesprek met de moeder korte zinnnetjes had genoteerd, lag op zijn bureau, op de plek waar hij het had vergeten.

Bij het verslag van de meldingen die in de nacht van woensdag op donderdag waren binnengekomen, zat niets wat verband hield met Ofer Sjar'abi. Een brand in een verzekeringskantoor op de begane grond van een woonflat in de Eilatstraat. De brandweer had het vermoeden van brandstichting geopperd. Een scooter die was gestolen in de Giv'at Hatachmosjetstraat, enkele tientallen meters van zijn huis vandaan. Hij zou haar kunnen bellen om de onzekerheid weg te nemen, maar volgens een vaag gevoel was het beter het noodlot niet te tarten. Als zij niet belde, was dat misschien een teken dat alles in orde was, en die orde kon hij maar beter niet verstoren met een telefoontje. En in het andere geval, als er een ramp zat aan te komen, was het beter te wachten en de komst ervan niet te bespoedigen.

Hij liep zijn kamer uit om een kop koffie te zetten en een kopietje te maken van een blad uit het onderzoeksdossier van Igor Kintajev, op het apparaat achter de receptie. Op het bureau gonsde het al van de ochtendbezigheden. Bur-

gers stonden in de rij voor de balie. Twee agentes van de afdeling Verkeer stonden bij de voordeur van het bureau te praten. En toen zag hij haar achter de stoffige glazen deur. Zoals hij had gedacht, droeg ze de kleren waarin hij haar de vorige dag had gezien. De versleten leren tas hing aan een dunne riem om haar schouder en ze had het mobieltje in haar hand, alsof ze het niet had losgelaten sinds ze afscheid van elkaar hadden genomen. De pijn die hij voelde toen hij haar zag, verraste hem.

Ofer was niet thuisgekomen.

Avraham Avraham verstijfde even, en toen liet hij het kopierapparaat voor wat het was, en snelde naar haar toe. Hij stond al op het punt een hand op haar schouder te leggen toen hij zag dat ze niet alleen was. Hij keek naar de man die naast haar stond, en vroeg zachtjes: 'Is hij nog niet thuisgekomen?'

'Ik ben een oom van Ofer', zei de man naast haar. 'Mijn broer heeft me vanmorgen om zes uur gebeld en me verteld wat er aan de hand is. U bent de agent die gisteren met haar gesproken heeft?'

Avraham Avraham gaf geen antwoord. Hij wendde zich tot Channa Sjar'abi en vroeg: 'Hebt u niets van hem gehoord?' Maar ze bleef zwijgen, alsof de aanwezigheid van de oom haar overbodig had gemaakt.

De oom zei: 'Niets. U hebt haar gezegd dat u deze morgen begint met zoeken.'

Hij leidde hen snel en ongezien naar zijn kamer.

Ze bleven tot laat in de ochtend op het bureau. Zijn hand week bijna niet van de telefoon. Hij belde de ziekenhuizen weer, liep de informatie en de gebeurtenissen van de afgelopen nacht na, liet zich bijpraten door informatie-

coördinatoren van het district. Om de paar minuten liep hij de kamer uit en probeerde Ilana telefonisch te pakken te krijgen, maar haar mobieltje stond uit en de secretaresse van de rechercheafdeling zei dat ze in vergadering zat op het landelijk hoofdkwartier. Hij wilde met haar overleggen, maar vooral de eerste zijn die haar het verhaal zou vertellen.

De moeder was zelfs nog stiller dan de vorige dag. Toen hij haar vroeg of ze iets wilde drinken, schudde ze haar hoofd. Ook als hij haar rechtstreeks vragen stelde over Ofer antwoordde de oom in haar plaats. Alleen toen de oom 'één meter zestig' antwoordde op zijn vraag naar Ofers lengte, greep de moeder in en zei: 'Eén meter zeventig.' De jongen woog een kilo of zestig.

Met hun hulp stelde hij een kort bericht over de verdwijning op. Hij kreeg hun toestemming om het te publiceren op de internetsite en de Facebookpagina van de politie en legde uit dat het de formulering was van het politiebericht dat verspreid zou worden in de media. De moeder legde een plastic boterhammenzakje op zijn bureau en haalde er zes foto's van Ofer uit. Het was een moment dat hem 's nachts voor ogen bleef komen voordat hij in slaap viel. Hij had geen tijd gehad om de foto's te bestuderen, en 's nachts besepte hij dat hij een fout had begaan. Had hij iets kunnen zien op die foto's? Misschien wel. Maar ook als dat niet zo was – zij wilde dat hij Ofer bekeek. Dat hij iets over hem zei. Hij had gevraagd welke de recentste foto was, en had ze allemaal onder de scanner gelegd. Toen hij terug naar zijn kamer liep, was hem te binnen geschoten dat Igor Kintajev om één uur uit het huis van bewaring in Aboe Kabier zou worden overgebracht voor ondervraging, en hij had meteen gebeld om het verhoor af te zeggen. Ze zouden hem

nog vier dagen in voorlopige hechtenis houden, en dat verhoor kon wachten.

Wat hem die hele ochtend bleef verbazen, was dat hem door niemand iets werd verweten. Noch door de oom, noch door de moeder. Ze vielen hem niet aan op zijn beslissing geen zoekactie te beginnen en herinnerden hem er niet aan dat de afgelopen nacht in het hele land behalve hijzelf geen enkele agent op de hoogte was geweest van Ofers verdwijning. Het feit dat ze hem niets verweten, versterkte naar zijn idee alleen maar het gevoel van urgentie. Tegen de middag slaagde hij erin een tijdelijk team van vijf agenten samen te stellen, onder wie een jonge verkeers-agenten wier dienst erop zat en die vrijwillig aanbod extra uren te draaien, en een rechercheur van de computerafdeling, die met hem meereed van het bureau naar de flat in de Hahistadroetstraat.

Bij het instappen dacht Avraham Avraham dat het vast Channa Sjar'abi's eerste ritje in een politieauto zou worden. Hij keek naar haar in het achteruitkijkspiegeltje toen ze de gordel omdeed op de achterbank.

Daarna had hij vooral het gevoel gehad dat hij niets meer in de hand had. Dat het hem niet lukte het tijdelijke team te leiden en de touwtjes in handen te houden zoals hij zou willen. En het was allemaal de schuld van Ilana, zo voelde hij het in die uren. Haar afwezigheid verhinderde hem logisch na te denken en het was hem niet duidelijk waarom. Hoe dan ook, het was een schandaal – een officier van de Recherche- en Inlichtingenafdeling die midden op de dag verdween en onbereikbaar was.

Toch probeerde hij het onderzoek ordelijk en rationeel te beginnen. Dat was zijn ijzeren regel. Hij wilde bovenal

rustig met Channa Sjar'abi om de tafel gaan zitten, maar dat was simpelweg onmogelijk. De deur werd platgelopen. Zijn agenten liepen in en uit, burens kwamen naar boven en de oom bracht nog meer familieleden mee, en bovendien liet hij de moeder geen moment alleen en bleef bij haar in de buurt als een lijfwacht. En de godganse tijd ging de telefoon. Telkens een andere ringtone of dezelfde ringtone, waarop drie of vier mensen een mobieltje uit hun zak haalden omdat ze dachten dat ze gebeld werden. Hij gaf de verkeersagente de opdracht voor wat orde te zorgen en niet nog meer mensen binnen te laten. Hij was ervan overtuigd dat dit de sleutel was. Als hij maar een paar minuten met de moeder zou kunnen gaan zitten en haar een vraag zou kunnen stellen die hij nog niet had gesteld – wat voor vraag wist hij nog niet, een vraag die tijdens het gesprek vanzelf zou opkomen en informatie uit haar los zou krijgen waarvan ze zelf niet wist dat ze die had – dan zou alles duidelijk worden. Er zou haar iets te binnen schieten wat Ofer had gezegd. Een vriend die ze had vergeten te vermelden. En dan zouden ze weten waar ze hem moesten zoeken. Er was maar iets meer dan vierentwintig uur verstreken sinds Ofer was verdwenen, en alles was nog mogelijk.

Hij ging in de auto zitten om na te denken. Hij werd vanuit het bureau gebeld met de mededeling dat Igor Kintajev was aangekomen voor ondervraging. Voor het eerst die dag verhief hij zijn stem. Hij schreeuwde dat hij twee uur geleden had gebeld om het af te zeggen en dat ze Kintajev terug moesten brengen naar het huis van bewaring. Een vrouw die hij daarvoor in het appartement van Channa Sjar'abi had gezien, stapte op zijn auto af en vroeg hem of ze berichten mocht opplakken in de straat.

Hij liep wat rond, rookte nog een sigaret en probeerde Ilana weer te pakken te krijgen. Rinat Pinto, die naar Ofers school was gestuurd om een aantal vragen te stellen, kwam terug zonder nieuwe informatie. Ze liepen elkaar tegen het lijf voor de ingang van de flat en ze vroeg hem of hij dacht dat het de moeite zou lonen als ze meer docenten en vrienden zou ondervragen. Ilana bleef intussen onbereikbaar. De rechercheur van de computerafdeling veronderstelde dat Avraham Avraham was teruggegaan naar het bureau, en belde hem van boven, zei dat het eerste onderzoek van de e-mails en de sms'jes niets belangrijks had opgeleverd en vroeg hem of hij de familie om toestemming wilde vragen om de harddisk mee te nemen voor onderzoek. Avraham Avraham zei tegen hem: 'Wacht even, ik kom meteen naar boven', en hij liep de trap op naar het appartement en vroeg of hij op het balkon mocht roken.

Ilana belde pas na drieën. Ze klonk afstandelijk. Ze sloeg een officiële toon aan. Op de achtergrond waren stemmen te horen, misschien stond er een radio aan. Zat ze bij iemand in de auto? Hij ging naar het balkon om alleen te zijn tijdens het gesprek. Hij stak een sigaret op en legde het pakje en de aansteker op de vensterbank van het open raam, en de aansteker viel eraf en belandde in de tuin. Hij bracht Ilana op de hoogte van het begin van het onderzoek zonder te vermelden dat de moeder de dag ervoor naar het bureau was gekomen. Ze zei dat het klonk alsof hij deed wat er in dit stadium gedaan moest worden, en dat ze geen reden zag om van de gewone procedure af te wijken.

'Ik begrijp dat er geen sprake is van bijzondere urgentie', voegde ze eraan toe.

Hoe bedoel je, geen bijzondere urgentie, wilde hij uitschreeuwen. We weten niet waar die jongen de nacht heeft